خراسان روزنامه صبح ایران
یک شنبه ۱۳ دی ۱۳۹۴ . ۲۲ ربیع الاول ۱۴۳۷ . شماره ۱۹۱۵۷

ادوارد شواردنادزه
(۱۳۹۳-۱۳۰۷ هـ.ش)

آخرین وزیر خارجه شوروی و دومین رئیس جمهور گرجستان بود. وی از ۱۸ سالگی به حزب کمونیست پیوست و در سال ۱۳۵۱ هـ.ش، دبیر اول حزب کمونیست شوروی شد. شواردنادزه پس از ابلاغ پیام امام(ره) به گورباچف، در اسفند ماه سال ۱۳۶۷ به ایران آمد و پاسخ گورباچف را به امام(ره) تسلیم کرد. او در جریان انقلاب مخملی سال ۱۳۸۲ در گرجستان، از کار برکنار شد و میخائیل ساکاشویلی جای او را گرفت.

به مناسبت بیست و هفتمین سالروز ابلاغ پیام امام(ره) به گورباچف

ماجرای ابلاغ یک پیام تاریخی

جواد نوائیان رودسری
info@khorasannews.com

سال ۱۹۸۹ فرا رسیده بود. اتحاد جماهیر شوروی، یکی از دو ابرقدرت آن روزگار، شرایط خوبی نداشت؛ مشکلات عدیده اقتصادی و اجتماعی، فروپاشی نظام کمونیستی شوروی را اجتناب ناپذیر کرده بود. کمونیست‌ها طی بیش از ۷ دهه حاکمیت بروسیع‌ترین کشور دنیا، نتوانسته بودند به شعارهای مارکسیستی، جامه عمل بپوشانند؛ شعارهایی که با مطلق پنداشتن معیارهای نسبی، در پی ایجاد آرمانشهری بدون خدا و معنویت بود. درست هنگامی که رهبران حزب کمونیست شوروی، لرزش پایه‌های قدرت خود را بیش از هر زمان دیگر احساس می‌کردند و در جست‌وجوی راهی برای برون رفت از این وضعیت بودند، نامه تاریخی امام خمینی(ره)، آنها را در شگفتی و حیرت فرو برد. چنین به نظر می‌رسید که نامه رهبر انقلاب اسلامی ایران به «میخائیل گورباچف»، صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی، باید متضمن پیشنهادها و درخواست‌های سیاسی یا اقتصادی باشد، اما چنین نبود. نامه امام(ره)، یک انذار بود، هشداری برای جلوگیری از درغلتیدن شوروی به دامان لیبرال سرمایه‌داری غرب، توصیه‌ای برای مطالعه دقیق و توجه به معیارها و آموزه‌های الهی و نادیده نگرفتن نیازهای معنوی انسان.

■ هیئتی که پیام را ابلاغ کرد

امام خمینی(ره)، برای ابلاغ این نامه، هیئتی سه نفره، متشکل از آیت‌ا... جوادی آملی، دکتر محمدجواد لاریجانی و خانم مرضیه حدیده‌چی دباغ، را برگزیدند. این هیئت، صبح روز ۱۳ دی‌ماه سال ۱۳۶۷، به سمت مسکو پرواز کرد. مسئولان بلندپایه اتحاد جماهیر شوروی در جریان امر قرار گرفته بودند، اما اطلاعی از محتوای نامه نداشتند. هیئت اعزامی امام(ره)، در فرودگاه مسکو، مورد استقبال معاون وزیر خارجه شوروی قرار گرفت. ساعت ملاقات با گورباچف، ۱۱ صبح روز بعد، تعیین شده بود. قرار بود پیام توسط هیئت اعزامی برای صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر شوروی خوانده و تحویل نامه نیز پس از قرائت آن، انجام شود. صبح روز ۱۴ دی‌ماه، هیئت سه نفره به همراه سفیر جمهوری اسلامی ایران در مسکو، راهی کاخ کرملین شدند تا با گورباچف دیدار کنند. پس از انجام مراسم استقبال، قرائت پیام امام(ره)، توسط آیت‌ا... جوادی آملی آغاز شد.

■ فرازهایی از نامه تاریخی امام(ره) به گورباچف

«بسم‌ا... الرحمن الرحیم.
جناب آقای گورباچف، صدر هیئت رئیسه اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی.
با امید خوشبختی و سعادت برای شما و ملت شوروی؛
از آنجا که پس از روی کار آمدن شما چنین احساس می‌شود که جنابعالی در تحلیل حوادث سیاسی جهان، خصوصاً در رابطه با مسائل شوروی، در دور جدیدی از بازنگری و تحول و برخورد قرار گرفته‌اید و جسارت و گستاخی شما در برخورد با واقعیات جهان، چه بسا منشأ تحولات و موجب به هم خوردن معادلات فعلی حاکم بر جهان گردد، لازم دیدم نکاتی را یادآور شوم.
هر چند ممکن است حیطه تفکر و تصمیمات جدید شما تنها روشی برای حل معضلات حزبی و در کنار آن، حل پاره‌ای از مشکلات مردمتان باشد، ولی به همین اندازه هم شهامت تجدید نظر در مورد مکتبی که سالیان سال فرزندان انقلابی جهان را در حصارهای آهنین زندانی نموده بود، قابل ستایش است و اگر به فراتر از این مقدار فکر می‌کنید، اولین مسئله‌ای که مطمئناً باعث موفقیت شما خواهد شد این است که در سیاست اسلاف خود دایر بر «خدازدایی» و «دین‌زدایی» از جامعه، که تحقیقاً بزرگ‌ترین و بالاترین ضربه را بر پیکر مردم کشور شوروی وارد کرده است، تجدید نظر نمایید و بدانید که برخورد واقعی با قضایای جهان، جز از این طریق میسر نیست. البته ممکن است از شیوه‌های ناصحیح و عملکرد غلط قدرتمندان پیشین کمونیسم در زمینه اقتصاد، باغ سبز دنیای غرب رخ بنماید، ولی حقیقت جای دیگری است. شما اگر بخواهید در این مقطع تنها گره‌های کور اقتصادی سوسیالیسم و کمونیسم را با پناه بردن به کانون سرمایه‌داری غرب حل کنید، نه تنها دردی از جامعه خویش را دوا نکرده‌اید، که دیگران باید بیایند و اشتباهات شما را جبران کنند؛ چرا که امروز اگر مارکسیسم در روش‌های اقتصادی و اجتماعی به بن بست رسیده است، دنیای غرب هم در همین مسائل، البته به شکل دیگر و نیز در مسائل دیگر گرفتار حادثه است.»

■ مشکل اصلی شما عدم اعتقاد واقعی به خداست

«جناب آقای گورباچف، باید به حقیقت رو آورد. مشکل اصلی کشور شما مسئله مالکیت و اقتصاد و آزادی نیست. مشکل شما عدم اعتقاد واقعی به خداست. همان مشکلی که غرب را هم به ابتذال و بن‌بست کشیده و یا خواهد کشید. مشکل اصلی شما مبارزه طولانی و بیهوده با خدا و مبدأ هستی و آفرینش است. جناب آقای گورباچف، برای همه روشن است که از این پس کمونیسم را باید در موزه‌های تاریخ سیاسی جهان جست‌وجو کرد؛ چرا که مارکسیسم جوابگوی هیچ نیازی از نیازهای واقعی انسان نیست؛ چرا که مکتبی است مادی و با مادیت نمی‌توان بشریت را از بحران عدم اعتقاد به معنویت، که اساسی‌ترین درد جامعه بشری در غرب و شرق است، به در آورد.»

■ از غرب و شیطان بزرگ غافل نشوید

«حضرت آقای گورباچف، ممکن است شما اثباتاً در بعضی جهات به مارکسیسم پشت نکرده باشید و از این پس هم در مصاحبه‌ها، اعتقاد کامل خودتان را به آن ابراز کنید؛ ولی خود می‌دانید که ثبوتاً این گونه نیست. رهبر چین [مائوتسه] اولین ضربه را به کمونیسم زد و شما دومین و علی الظاهر آخرین ضربه را بر پیکر آن نواختید. امروز دیگر چیزی به نام کمونیسم در جهان نداریم. ولی از شما جداً می‌خواهم که در شکستن دیوارهای خیالات مارکسیسم، گرفتار زندان غرب و شیطان بزرگ نشوید. امیدوارم افتخار واقعی این مطلب را پیدا کنید که آخرین لایه‌های پوسیده هفتاد سال کژی جهان کمونیسم را از چهره تاریخ و کشور خود بزدایید. امروز دیگر دولت‌های همسو با شما که دلشان برای وطن و مردمشان می‌تپد، هرگز حاضر نخواهند شد بیش از این منابع زیرزمینی و روزمینی کشورشان را برای اثبات موفقیت کمونیسم، که صدای شکستن استخوان‌هایش هم به گوش فرزندانشان رسیده است، مصرف کنند.»

■ کدام مذهب مخدّر جامعه است؟

«جناب آقای گورباچف، اکنون بعد از ذکر این مسائل و مقدمات، از شما می‌خواهم درباره اسلام به صورت جدی تحقیق و تفحص کنید و این نه به خاطر نیاز اسلام و مسلمین به شما، که به جهت ارزش‌های والا و جهان‌شمول اسلام است که می‌تواند وسیله راحتی و نجات همه ملت‌ها باشد و گره مشکلات اساسی بشریت را باز نماید. نگرش جدی به اسلام ممکن است شما را برای همیشه از مسئله افغانستان و مسائلی از این قبیل در جهان، نجات دهد. ما مسلمانان جهان را مانند مسلمانان کشور خود دانسته و همیشه خود را در سرنوشت آنان شریک می‌دانیم. با آزادی نسبی مراسم مذهبی در بعضی از جمهوری‌های شوروی، نشان دادید که دیگر این گونه فکر نمی‌کنید که مذهب مخدر جامعه است. راستی مذهبی که ایران را در مقابل ابرقدرت‌ها چون کوه استوار کرده است مخدر جامعه است؟ آیا مذهبی که طالب اجرای عدالت در جهان و خواهان آزادی انسان از قیود مادی و معنوی است مخدر جامعه است؟ آری، مذهبی که وسیله شود تا سرمایه‌های مادی و معنوی کشورهای اسلامی و غیر اسلامی، در اختیار ابرقدرت‌ها و قدرت‌ها قرار گیرد و بر سر مردم فریاد کشد که دین از سیاست جداست، مخدر جامعه است. ولی این دیگر مذهب واقعی نیست؛ بلکه مذهبی است که مردم ما آن را «مذهب آمریکایی» می‌نامند. در خاتمه، صریحاً اعلام می‌کنم که جمهوری اسلامی ایران، به عنوان بزرگ‌ترین و قدرتمندترین پایگاه جهان اسلام، به راحتی می‌تواند خلأ اعتقادی نظام شما را پر نماید و در هر صورت، کشور ما همچون گذشته به حسن همجواری و روابط متقابل معتقد است و آن را محترم می‌شمارد. والسلام علی من اتبع الهدی- ۶۷/۱۰/۱۱- روح‌ا... الموسوی الخمینی»

چلسه ابلاغ پیام تاریخی امام خمینی(ره) به گورباچف

■ آقای گورباچف! شما درخت نیستید

قرائت نامه برای گورباچف و ترجمه همزمان آن به زبان روسی، مدتی طول کشید. خانم مرضیه حدیده‌چی، از اعضای هیئت اعزامی امام(ره) به شوروی، در خاطراتش می‌گوید: «امام(ره) فرموده بودند که نامه ابلاغ شود نه این که داده شود و ما برگردیم، بنابراین آیت‌ا... جوادی آملی شروع به خواندن نامه کردند. ایشان می‌خواندند و آقای لاریجانی به انگلیسی ترجمه می‌کرد و انگلیسی ایشان را هم مترجم آقای گورباچف به روسی ترجمه می‌کرد. آقای گورباچف به صندلی تکیه کرده بود ... برخی جاها او به شدت برافروخته می‌شد.» کار خواندن و ترجمه کردن نامه که به پایان رسید، پرسش‌های گورباچف آغاز شد. آیت‌ا... جوادی آملی در یادداشتی که بعدها درباره وقایع روی داده در این سفر نوشت، آورده است: «عصاره مطالبی که جناب گورباچف گفتند و مترجم صحنه ملاقات، آن را به فارسی برگرداند، عبارت از این بود: اولاً: از فرستادن نامهٔ حضرت امام خمینی (قدس سره) تشکر می‌کنیم. ثانیاً: آمادگی خود را برای جواب اعلام کردند. ثالثاً: گفتند که برخی اشتباهات گذشته را ترمیم می‌کنیم تا دوباره مبتلا نشویم. رابعاً: گفتند ما اکنون قانون آزادی ایمان را در دست تصویب داریم. خامساً: گفتند که من هم در طلیعه سخن گفتم که ما با داشتن افکار و مکاتب گوناگون می‌توانیم زندگی مسالمت‌آمیز و حُسن همجواری داشته باشیم و این را نیز افزودند که ما نیز دارای مکتب، فلسفه و ایده‌ای هستیم. آن‌گاه مطلبی را با لبخند گفتند و سپس، دو بار گفتند که این مطلب را به عنوان شوخی می‌گویم و آن عبارت از این بود که: معلوم می‌شود حضرت امام از ایدئولوژی ما خوششان نمی‌آید، آیا می‌شود ما نیز ایشان را به مکتب خود دعوت کنیم؟ و فوراً گفتند که این فقط شوخی بود. ببین تفاوت ره از کجاست تا به کجا! یکی «دعوت به اسلام» می‌کند و یکی می‌گوید: من «شوخی» کردم.

آنچه ذکر شد، عصارهٔ سخنان رهبر شوروی، در بخش مکتبی پیام بود. جناب گورباچف در بخش دوم سخنان خود که مربوط به مسایل سیاسی پیام بود، این چنین گفت: اما بخش سیاسی پیام، باید توجه داشت و آن اینکه، این گونه نامه‌ها احیاناً، دخالت در شئون داخلی کشور دیگر است.

این سخن را به عنوان مهم‌ترین مطلبی که گورباچف گفت، می‌توان ذکر کرد... وقتی که سخنان وی تمام شد، نوبت به هیئت رسید. جوابی که ما دادیم این بود که از همه حرف‌های ایشان تشکر کردیم [و پاسخی که دادیم این بود:] اولاً: از این که حدود یک ساعت و اندی، با کمال ادب و حوصله، این پیام و ترجمه آن را گوش داد، تقدیر شد. ثانیاً: از اینکه آمادگی خود را برای جواب اعلام کرد، تقدیر شد. ثالثاً: از این که خوشحال شد رابطه دو کشور با مکتب و ایدئولوژی و فکر شروع شده، تقدیر شد. رابعاً: از این که تصمیم دارند اشتباهات گذشته را ترمیم کنند، تقدیر شد. خامساً: از این که قانون آزادی ایمان را در دست تصویب دارند، تقدیر شد. این مطالب، جزو اصول کلی سخنان ایشان بود. اما مهم‌ترین سخن ایشان را که «این پیام دخالت در شئون داخلی کشور ماست»، این چنین پاسخ دادیم: جناب گورباچف! شما از اعماق خاک روسیه، تا اوج کهکشان این مرز و بوم، آزاد هستید هر کاری بکنید، چون در کشور خودتان هستید. اما این رهبر الهی، نه به عمق خاک شما کار دارد و نه به آسمان روسیه، بلکه به «جان» شما کار دارد.

جناب گورباچف! وقتی شما می‌میرید، آیا مثل یک «درخت» هستید که بعد از ۶۰ یا ۱۰۰ سال می‌خشکد؟ یا مانند «طایری» هستید که بعد از چندی در قفس را باز می‌کنند و برای همیشه آزاد می‌شود؟ این دو طرز فکر کاملاً با هم متفاوت است. این رهبر الهی به شما می‌گوید: شما مثل یک درخت نیستید، او می‌گوید: شما هستید و ابدیت اندیشه، اوصاف و افعال شما. این مشکل اساسی شماست که خیال می‌کنید مرگ، «نابودی» است، در حالی که رهبران الهی می‌گویند: مرگ، «حیات جدید» است. این سخنی بود که از طرف هیئت جمهوری اسلامی ایران گفته شد. «هشت هفته بعد از ابلاغ این پیام تاریخی، «ادوارد شواردنادزه»، وزیر خارجه شوروی، پاسخ گورباچف به نامه امام(ره) را به تهران آورد. اطرافیان امام(ره) از ایشان خواستند تا لباس رسمی بپوشند، اما امام(ره) نپذیرفت. دکتر محمدجواد لاریجانی، از حاضران آن جلسه تاریخی، می‌گوید: «احمدآقا گفت امام(ره) حاضر نیستند به استقبال شواردنادزه بیایند... ما این‌طور پیش‌بینی کردیم که برویم اتاق دیگری تا امام(ره) وارد اتاق شوند. همین‌طور هم شد؛ ما فکر می‌کردیم امام(ره) با لباس رسمی وارد می‌شوند، اما چند دقیقه قبل از تشریف فرمایی ایشان، حاج احمدآقا گفت امام حاضر نیستند لباس رسمی بپوشند.

ما غافلگیر شدیم؛ تا این که دیدیم امام(ره) با شب کلاه و دمپایی وارد اتاق شدند و پس از نشستن، چادر شب روی پاهایشان انداختند. نگاه امام(ره) بسیار نافذ بود. شواردنادزه به پت‌پت افتاده بود. پس از رفتن امام(ره)، شواردنادزه به من گفت: من در مقابل نگاه‌های امام بی‌پناه بودم.» وزیر خارجه شوروی، پیام گورباچف را خواند، اما پیدا بود که او یا معنای حقیقی پیام امام خمینی(ره) را درک نکرده است، یا نمی‌خواهد درباره پیام اصلی نامه امام(ره) حرفی بزند. امام(ره) پس از پایان یافتن صحبت‌های «شواردنادزه»، تنها چند جمله گفتند: «ان‌شاءا... سلامت باشند، ولی به ایشان بگویید که من می‌خواستم جلوی شما یک فضای بزرگ‌تر باز کنم. من می‌خواستم دریچه‌ای به دنیای بزرگ، یعنی دنیای بعد از مرگ که دنیای جاوید است را برای آقای گورباچف باز نمایم و محور اصلی پیام من آن بود. امیدوارم بار دیگر ایشان در این زمینه تلاش نمایند.» امام(ره) پس از بیان این جملات، به آرامی اتاق را ترک کردند.

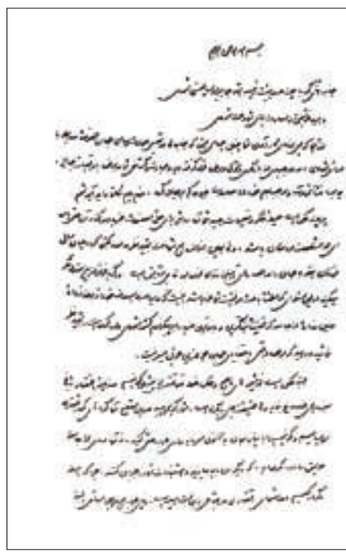

خاطرات ابلاغ پیام امام(ره)

آیت‌ا... جوادی آملی: «ما در این سفر کوتاه... یک مترجم داشتیم که بین ما و معاون وزیر خارجه در اتومبیل حاضر بود، ولی در کاخ، مترجم دیگری بود؛ این شخص حرف‌هایی را که بین ما و معاون وزیر خارجه رد و بدل می‌شد، ترجمه می‌کرد. وقتی که حرف‌ها تمام شد، من از او سوال کردم: چند روز است که برف می‌آید؟ او نیز همین مطلب را از معاون وزیر خارجه سوال کرد. در برگشت نیز از او سوال کردم: شما فارسی را در کجا یاد گرفته‌اید؟ این را نیز از او سوال کرد! اینها در این حد از فشار هستند.»

دکتر محمد جواد لاریجانی: «در جلسه با گورباچف سعی کردم دقت توجه به نامه را بالا ببرم و گاهی که نیاز بود توضیح بیشتری می‌دادم.
مترجم خوبی داشتیم، اما متن نامه امام(ره) سنگین بود.
مثلا ایشان [در قسمتی از نامه] به عدم تنازل وجود به مادیات اشاره کردند که برهان مهمی بود و باید برای طرف روسی تبیین می‌شد.
من... در ۲ یا ۳ مورد حساس وارد شدم و توضیح دادم تا مسئله بیشتر باز و گیراشود.»

مرضیه حدیده چی دباغ: «مسئول تشریفات خود آقای گورباچف به استقبال ما آمده بود. من احساس کردم این بنده خدا، وقتی چشمش به چادر من و عبای آیت‌ا... جوادی آملی افتاد، قدری هول کرد و نمی‌دانست که چه خبر است؟ طبیعتاً در دنیا مرسوم است وقتی هیئتی وارد کشوری می‌شود، گلی که برای استقبال آورده می‌شود، به رئیس هیئت می‌دهند، این مسئول تشریفات دسته گل را به من داد و من احساس می‌کردم که تنش می‌لرزید و نمی‌فهمید چه کار می‌کند. من دسته گل را محضر آیت‌ا... جوادی آملی دادم.»

نجات آب کشاورزی در گرو آگاهی و حضور همگانی

آگهی مناقصه عمومی- نوبت اول (مناقصه شماره ۱۲-۹۴)

۱- موضوع مناقصه: ساخت، توسعه و مرمت ایستگاههای هیدرومتری و هواشناسی در سطح استان
۲- نوع مناقصه: یک مرحله ای
۳- محل اجرای کار: خراسان رضوی
۴- برآورد اولیه پروژه: حدود ۴/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
۵- مبلغ تضمین شرکت در مناقصه بصورت واریز وجه نقدی، ضمانتنامه بانکی یا اوراق مشارکت: ۲۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
۶- رشته و حداقل پایه پیمانکار: رشته آب پایه (حداقل ۵ ساجات)
۷- مهلت دریافت اسناد ارزیابی: ۹۴/۱۰/۱۳ تا مورخ ۹۴/۱۰/۱۹
۸- محل دریافت اسناد ارزیابی: سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) www.setadiran.ir
۹- مهلت و محل ارسال اسناد ارزیابی: ۹۴/۱۱/۳، سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) www.setadiran.ir
۱۰- آدرس مناقصه گذار: مشهد بلوار خیام، خیام جنوبی ۳۵، شرکت آب منطقه ای خراسان رضوی، دفتر قراردادها و خدمات طرح ها تلفاکس: ۳۷۶۳۲۳۱۰
لازم است کلیه متقاضیان با توجه به ابلاغیه الزام بکارگیری سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) وارد سامانه www.setadiran.ir شوند و مراحل عضویت خود را انجام دهند.
آ/۹۴۴۱۹۲۶۸

همکار ارجمند
جناب آقای دکتر امیرهوشنگ محمدپور
ارتقای درجه علمی جنابعالی را به مرتبه **استادی** صمیمانه تبریک می گوییم .
هیئت علمی و کارکنان
دانشکده داروسازی مشهد
ق/۹۴۴۱۸۱۴۲

برادر گرامی
جناب آقای دکتر امیرهوشنگ محمدپور
با آرزوی توفیقات بیشتر، ارتقای مرتبه علمی جنابعالی را به مقام شامخ **استادی** صمیمانه تبریک می گوییم.
دکتر سیداحمد امامی- دکتر مهرداد ایرانشاهی
دکتر جواد اصیلی
ق/۹۴۴۱۸۱۴۱

همکار محترم جناب آقای دکتر احمدنیا
استاد گروه اورولوژی
با کمال مسرت کسب مقام **مؤلف برتر دانشگاه** را به شما تبریک می گوییم.
دکتر یار محمدی و بانو
ق/۹۴۴۱۹۴۹۹

جناب آقای دکتر جهانبخش هاشمی
انتخاب شایسته جنابعالی را به مقام **استادی** که باعث افتخار است تبریک عرض می نمایم
دکتر عباس پهلوان زاده و بانو
ق/۹۴۴۱۸۹۶۱

دوست و همکار محترم
سرکار خانم دکتر مجی
ارتقاء شایسته حضرتعالی به مقام استادی
را تبریک عرض می نماییم. ۹۴۴۱۷۸۸۶/ق
مرتضوی-شهیدی-محمدجواد وریدی
طباطبایی-مهدی وریدی-کوچکی

استاد ارجمند
جناب آقای دکتر جهانبخش هاشمی
ارتقاء جنابعالی را به **مقام شامخ استادی** تبریک عرض می نماییم.
دکتر دنیا فرخ- دکتر اکبر فلاح رستگار
ق/۹۴۴۱۷۴۷۹

بازار محله
ویژه نامه تبلیغاتی در تمامی مناطق شهر مشهد
ویژه منطقه یک :
امامت، ایرج میرزا، سیدرضی، دانش آموز، دانشجو، معلم، استقلال، فارغ التحصیلان، ستر است، بولوار وکیل آباد و طرقبه
ویژه منطقه هفت :
قاسم آباد، الهیه، اندیشه، حجاب، شریعتی، شاهد، امامیه، دکتر یوسفی، جاهد شهر، امام هادی، بولوار توس، سمعانداش
بولوار ارشاد - نرسیده به چهارراه ششصد دستگاه
پلاک ۱۶ - ساختمان شماره ۳ روزنامه خراسان
تلفکس: ۱۱ ۵۹ ۳۷۶۳ ۰۵۱
مدیر ویژه نامه: فیروز قسروانی ۰۹۱۵ ۱۱۱ ۸۰۰۰
ضمیمه رایگان امروز خراسان
م/۹۴۴۱۹۶۴۱

جناب آقای دکتر حبیب اله دعایی
ریاست محترم موسسه آموزش عالی اسرار
کسب رتبه برتر غرفه موسسه آموزش عالی اسرار در حوزه دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در نمایشگاه هفته پژوهش و فناوری استان، افتخاری است بزرگ و نشان از جدیت و توجه جنابعالی، اعضاء محترم هیئت علمی، کارمندان گرامی و دانشجویان عزیز به آموزش و پژوهش است. این موفقیت را صمیمانه تبریک می گوییم.
هیئت امنا و هیئت موسس
موسسه آموزش عالی اسرار مشهد
ق/۹۴۴۱۸۲۳۱

پاورقی

فراز و فرود حزب توده (قسمت هشتاد و پنجم)

تلاش برای حذف نشدن

در قسمت‌های قبل به فعالیت‌های جاسوسی حزب توده در ایران، همزمان با پیروزی انقلاب اسلامی اشاره کردیم. حزب توده در سال‌های پر تب و تاب پیروزی انقلاب، تنها حزب چپ در ایران نبود.
در آن دوره، احزاب و گروه‌های متعددی با برچسب‌های مارکسیستی فعالیت می‌کردند؛ گروه‌هایی که اعضای آنها، برخلاف اعضای بلندپایه حزب توده، در سال‌های پراختناق دوران پهلوی دوم، ایران را ترک نکرده بودند و گاه به گاه، با اقدامات مسلحانه خود، در جامعه اعلام حضور می‌کردند.
از سوی دیگر، گفتمان انقلاب، گفتمان اسلام سیاسی بود؛ گفتمانی که پرچم آن را امام خمینی(ره) در دست داشت. به تعبیر «مازیار بهروز» در کتاب «شورشیان آرمانخواه»، «آیت‌ا... خمینی، رهبر بی‌رقیب این انقلاب بود.» بنابراین، حزب توده برای رسیدن به هدف اصلی خود، یعنی استقرار یک حکومت کمونیستی وابسته به شوروی در ایران، موانع متعددی پیش رو داشت.
توده‌ای‌ها، با این که تمایلی به حاکمیت مذهب نداشتند و بر اساس آموزه‌های مارکسیستی، اصولاً در پی ریشه کن کردن اعتقادات و باورهای مذهبی در جامعه بودند، اما در عمل، مشی دیگری را در پیش گرفتند. «نورالدین کیانوری»، دبیر اول حزب توده، در مصاحبه مطبوعاتی مورخ ۲۹ فروردین ماه سال ۱۳۵۸، ۱۷ روز پس از برگزاری رفراندوم جمهوری اسلامی و رأی ملت به نظام جمهوری اسلامی، اعلام کرد: «درباره نظام سیاسی، حزب توده ایران بلافاصله حمایت خود را از ابتکار آیت‌ا... خمینی، درباره اعلام جمهوری اسلامی به عنوان جانشین نظام شاهنشاهی پوسیده ۲۵۰۰ ساله یا ۳۰۰۰ ساله یا بیشتر اعلام داشت. ما این ابتکار را تأیید می‌کنیم و در زمینه محتوای آن به آنچه آیت‌ا... خمینی در صحبت هایشان درباره جمهوری اسلامی گفته‌اند، معتقدیم.» اما چنان که بعداً خواهیم دید، این همراهی ظاهری، در واقع یک تغییر تاکتیک برای حذف نشدن از فضای سیاسی ایران بود، چرا که شوروی در قبال انقلاب اسلامی و رهبری آن، موضعی محتاطانه داشت.

■ همراهی با سازمان منافقین

کیانوری

توده‌ای‌ها، در آستانه پیروزی انقلاب، با گروه‌ها و جریان‌های چپ در ایران، آشکارا درگیر نمی‌شدند. راهبرد حزب، تقویت جریان‌های متمایل به مارکسیسم در ایران بود. این مسئله می‌توانست حزب توده را به اهدافی که مد نظر داشت، نزدیک‌تر کند. آنها از مدت‌ها قبل ارتباطاتشان را با جریان‌های چپ گرایی مانند سازمان منافقین (مجاهدین خلق) افزایش داده بودند.
این ارتباط، به ویژه، پس از اعلام مشی مارکسیستی و غیرمذهبی این سازمان، از سوی «تقی شهرام»، بیشتر شد. نویسنده کتاب «سیاست و سازمان حزب توده» می‌نویسد: «محور این حرکت [نزدیک شدن حزب توده به منافقین]، تاکتیک «جبهه واحد» بود و مجاهدین نیز در جزوه «پاسخ مجاهدین خلق ایران به اتهامات اخیر رژیم»، مورخ ۱۳۵۲/۳/۳۰، چراغ سبز این اتحاد را به مارکسیست‌ها نشان داده بودند. حزب توده پا را فراتر گذارده و مجاهدین خلق را در کنار [گروه] چریک‌های فدایی، به عنوان جویندگان مارکسیسم-لنینیسم ارزیابی می‌کرد و حرکت آنها را به عنوان تشدید کشش به سوی مارکسیسم در میان نسل جوان تلقی می‌کرد.» با این حال، شیوه تروریستی سازمان منافقین، چندان مورد علاقه حزب توده نبود. به اعتقاد برخی مورخان، این رویکرد توده‌ای‌ها ناشی از عدم درک صحیح آنها نسبت به وقایع ایران بود. حزب توده، حتی پس از پیروزی انقلاب اسلامی نیز، نتوانست به تحلیلی درست و جامع از رویدادهای منجر به پیروزی انقلاب برسد.